

7 בינואר 2013

לכבוד
מר שמעון גפסו
ראש עיריית נצרת עילית
רח' גלבוע 16
נצרת עילית 17682

לכבוד
גב' דלית שטאובר
מנכ"לית משרד החינוך
רח' שבטי ישראל 34
ירושלים 91911

שלום רב,

הנדון : פתיחת בית ספר ממלכתי ערבי בנצרת עילית

הרינו לפנות אליכם, בשם הורים לילדים בגיל לימוד חובה תושבי נצרת עילית ובשם ארגונים לשינוי חברתי, וביניהם מרכז מוסאוא לזכויות האזרחים הערבים בישראל ושת"ל – לשירותי תמיכה וייעוץ לקידום שינוי חברתי, בדרישה לפתוח בית ספר ערבי ממלכתי בעיר נצרת עילית. הננו לבקשכם לפעול להשלמת ההליכים הנדרשים לשם פתיחתו של ביי"ס כאמור בשנת הלימודים הקרובה - תשע"ג.

העדר שירותי חינוך ובתי ספר רשמיים עבור התושבים הערבים של נצרת עילית, בדומה לאלה שמהם נהנים תושביה היהודים של העיר, מהווה הפרה חמורה של חובתם של משרד החינוך ועיריית נצרת עילית לפעול בשוויוניות כלפי כלל תושבי העיר. מצב זה פוגע בזכותם של התושבים הערבים לחינוך נגיש וזמין, מציב בפניהם קשיים רבים ומטיל עליהם מעמסה כלכלית כבדה, כפי שיפורט להלן:

1. העיר נצרת עילית מונה כ-52,000 תושבים, מתוכם כ-20% הם ערבים. כיום אין בתחומי העיר בתי ספר ומוסדות חינוך ממלכתיים, ששפת ההוראה והלימוד בהם היא ערבית ושמטאימים לתושביה הערבים של העיר. בהעדר מסגרות חינוך ממלכתיות מתאימות, ילדים ערבים תושבי העיר נאלצים לפנות לישובים הערבים הסמוכים לנצרת עילית על מנת לממש את זכותם הבסיסית לחינוך.

2. לפי הנתונים שבידינו, כ-1,900 ילדים ערבים תושבי העיר לומדים כיום בבתי ספר ערבים מחוץ לנצרת עילית. חלקם הגדול לומדים בבתי הספר של העיר נצרת. לנוכח יכולתם המוגבלת של בתי הספר הממלכתיים בנצרת לקלוט תלמידים מחוץ לעיר, הרוב המוחלט של תלמידי נצרת עילית הערבים נאלץ להשתלב במוסדות החינוך הפרטיים (מוכרים שאינם רשמיים) של נצרת, על כל העלויות הגבוהות הכרוכות בכך.

החינוך חייבת להיענות לבקשה. משמעות החובה להיענות לבקשה בענייננו היא, כי הרשות המקומית צריכה לדאוג להימצאותן של מסגרות חינוך ממלכתיות, שמתאימות לילדים הערבים, קרי ששפת ההוראה בהם היא ערבית. אי-הימצאותם של מוסדות חינוך כאמור מהווה אף הפרה של האיסור המפורש על רשות מקומית להפלות תלמידים מטעמים עדתיים או מטעמים של רקע חברתי-כלכלי, בין של הילד ובין של הוריו, ברישום למוסדות חינוך, כפי שנקבע בסעיף 5 לחוק זכויות התלמיד, התשס"א-2000.

10. בנסיבות העניין המתוארות לעיל, מוטלת על המדינה (משרד החינוך) ועל הרשות המקומית החובה לפעול בנמרצות, תוך שיתוף התושבים הערבים, לפתיחת מוסדות חינוך ממלכתיים ערבים בנצרת עילית, ואף לעודד הורים להעביר את ילדיהם למוסדות אלה לכשיוקמו, ולתקן בכך את חוסר השוויון הקיים. מן הראוי לשתף את הציבור הערבי בכל ההיבטים הנוגעים למהלך של הקמת מוסדות חינוך כאמור, לרבות לעניין המיקום והסדרי הרישום.

11. בנסיבות אלה, מוטלת על העירייה ועל משרד החינוך גם החובה לשאת בכל העלויות, הכרוכות בלימודים מחוסר ברירה כאמור במוסדות חינוך מחוץ לנצרת עילית, לרבות ובעיקר עלויות הלימוד בבתי ספר פרטיים (שכוללים שכר לימוד ותשלומים שנגבים ע"י בתי הספר בנוסף לתקצוב הציבורי המגיע להם בתור מוסדות מוכרים), וזאת עד להקמת מוסדות חינוך רשמיים מתאימים עבור תושבי העיר הערבים.

12. לעניין זה יצוין, כי לפי המידע שברשותנו, הורים ערבים רבים משוועים מזה שנים להקמתו של בית ספר ערבי בנצרת עילית. נציגי ציבור והתארגנויות שונות של תושבים העלו לאורך השנה האחרונה שוב ושוב את הדרישה להקמת בית ספר כאמור, אך כל הפניות והבקשות לעניין זה נתקלו בתשובות לקוניות ומתחמקות.

13. לאור כל האמור לעיל, הננו לבקשכם לפתוח בית ספר ערבי ממלכתי בנצרת עילית, וכן לפעול לאלתר להשגת כל האישורים המתחייבים ונקיטת כל הפעולות הנדרשות לשם פתיחתו של ב"ס כאמור בשנת הלימודים הקרובה - תשע"ג. כמו כן, ועד להקמתו של בית ספר כאמור, הנכם נדרשים לפעול להסדרת מימון עלויות לימודיהם של ילדי נצרת עילית במוסדות חינוך שמחוץ לעיר.

14. נודה על תשובתכם מוקדם ככל הניתן כדי שנוכל לכלכל את צעדינו בהתאם.

בכבוד רב,

אשרף אליאס, עו"ד

העתקים :

עו"ד דורית מורג, היועצת המשפטית, משרד החינוך, ירושלים
ד"ר אורנה שמחון, מנהלת מחוז הצפון במשרד החינוך, נצרת עילית